

Prima instanță: Curtea de Apel Bălți
Judecător: Natalia Chircu

DECIZIE

28 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător: Tatiana Vieru
Judecători: Maria Ghervas, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax” Grecul Mihail și recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat,

în cauza de insolvență la cererile introductive a Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax” și Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare, cu privire la intentarea procesului de insolvență a Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax”,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 4 decembrie 2017, prin care s-a admis contestația Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax” și s-a corectat eroarea esențială din tabelul definitiv cu rectificarea datelor în tabel, fiind radiată creanța Serviciului Fiscal de Stat de rangul III în sumă de 478 988,49 lei,

c o n s t a t ă:

La 20 iunie 2016, Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax” a depus cerere introductivă în instanța de insolvență cu privire la intentarea procesului de insolvență față de sine însuși.

La data de 21 iunie 2016, Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare a depus cerere prin care a solicitat intentarea procesului de insolvență față de Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax”.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016, cererile introductive au fost admise spre examinare și s-a desemnat Cernei Igor în calitate de administrator provizoriu.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 29 septembrie 2016, s-a constatat insolvența debitorului și s-a intentat procesul de insolvență față de Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax”, în calitate de administrator al insolvenței a fost desemnat Grecul Mihail.

La 28 octombrie 2016 Serviciul Fiscal de Stat pe raionul Dondușeni a depus cerere cu privire la admiterea creanțelor în sumă de 53 929,51 lei.

La 7 decembrie 2016, în ședința de judecată a instanței de insolvabilitate au fost validate creanțele creditorilor conform tabelului definitiv al creanțelor, inclusiv și creanțele Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 53 929,51 lei.

La data de 2 ianuarie 2017, Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Dondușeni a depus cerere prin care a solicitat admiterea creanțelor în sumă totală de 532 918 lei.

În cadrul ședinței instanței de insolvabilitate din 7 februarie 2017, au fost validate creanțele suplimentare a Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Dondușeni.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 7 martie 2017, s-a dispus trecerea debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax” în procedura falimentului și s-a desemnat în funcția de lichidator administratorul autorizat Grecul Mihail.

La 24 octombrie 2017, reprezentantul debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax”, avocatul Corneliu Vlad a depus contestație împotriva creanțelor Serviciului Fiscal de Stat Dondușeni, prin care a solicitat admiterea contestației, corectarea erorii esențiale intervenite în tabelul definitiv al creanțelor prin radierea sumei de 532 918, lei de rangul III din tabel, cu revenirea la suma de 53 929,51 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 4 decembrie 2017, s-a admis contestația debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax” și s-a corectat eroarea esențială din tabelul definitiv cu rectificarea datelor în tabel, fiind radiată creanța de 478 988,49 lei a Serviciului Fiscal de Stat trecută de rangul III.

La data de 18 decembrie 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax” Grecul Mihail a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 4 decembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu pronunțarea unei noi încheieri de respingere a contestației.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, la momentul validării creanței suplimentare a Serviciului Fiscal de Stat, decizia privind sancționarea debitorului a existat și producea efecte juridice. Această decizie a stat la baza includerii spre validare suplimentară a creanței în urma verificării acesteia de către lichidator. Verificând creanțele suplimentare, lichidatorul a fost de acord cu actul emis. Însă, luarea unei alte poziții contrare deciziei Inspectoratului Fiscal de Stat Dondușeni, urma a fi decisă după examinarea actelor care necesitau a fi prezentate de debitor conform prevederilor art. 142 alin. (5) din Legea insolvabilității. Consideră că, validarea suplimentară a creanței Inspectoratului Fiscal de Stat Dondușeni a avut loc în temeiul unor acte care nu produc efecte juridice, fiind pasibile contestării.

La data de 19 decembrie 2017, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 4 decembrie 2017 cu pronunțarea unei noi încheieri prin care cererea Serviciului Fiscal de Stat să fie admisă integral.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, prin cererea din 27 octombrie 2016 a solicitat instanței de insolvabilitate validarea și includerea în tabelul definitiv al creanțelor suma de 53 929,51 lei. La 14 noiembrie 2016 administratorul insolvabilității

a inclus această creanță în tabelul definitiv al creanțelor ca creanță de rangul III. Ulterior, organul fiscal a inițiat un control fiscal pentru perioada de activitate a debitorului 01 octombrie 2013 – 22 iunie 2016. Din motivul neprezentării de către debitor a documentelor de evidență și a dărilor de seamă pentru perioada supusă controlului, organul fiscal a calculat impozitele și taxele prin metode și surse indirecte.

Astfel, la 28 decembrie 2016 Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Dondușeni a înaintat în instanța de insolvență cerere prin care a solicitat validarea și includerea în tabelul definitiv al creanțelor suma totală de 532 918 lei. La cerere au fost anexate rezultatele controlului fiscal din 23 decembrie 2016.

Indică că, este incorectă interpretarea instanței de insolvență precum că decizia Serviciului Fiscal de Stat din 10 ianuarie 2017, la data validării creanțelor 7 februarie 2017 aceasta nu era una definitivă și irevocabilă, deoarece decizia asupra cazului de încălcare fiscală deja era adoptată și era în vigoare la data validării. Creanța Serviciului Fiscal de Stat derivă din acte administrative valabile, legalitatea cărora nu a fost contestată.

La fel nu este de acord cu aprecierea instanței de insolvență că a fost omisă procedura de înaintare a cererii cu repunerea în termen, deoarece această cerere a fost înaintată în interiorul termenului de 90 de zile, prevăzut de art. 140 alin. (2) din Legea insolvenței.

Consideră că, instanța de insolvență greșit a concluzionat despre admiterea contestației reprezentantului debitorului, deoarece creanța în mărime de 532 918 lei a fost validată pe motivul admiterii de către lichidator și nu a fost contestată.

Examinând recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax” Grecul Mihail și recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

După cum atestă actele cauzei, încheierea contestată a fost pronunțată la data de 4 decembrie 2017. Lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax” Grecul Mihail a depus cererea de recurs prin intermediul oficiului poștal la data de 18 decembrie 2017 (f.d.69), iar Serviciul Fiscal de Stat a depus cererea de recurs prin intermediul oficiului poștal la data de 19 decembrie 2017 (f.d.73). Astfel instanța de recurs constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au depus cererea de recurs în interiorul termenului prevăzut de lege.

La data de 23 ianuarie 2018 și 12 februarie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatilor copia cererilor de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă de reprezentantul debitorului Casco Elena, prin intermediul avocatului Corneliu Vlad, a solicitat respingerea recursului declarat de lichidatorul Grecul Mihail cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți din 4 decembrie 2017.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursului declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax” Grecul Mihail și a recursului declarat de Serviciul Fiscal de Stat cu casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 4 decembrie 2017 și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

După cum urmează din actele cauzei, la 20 iunie 2016 Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax” a depus cerere introductivă în instanța de insolvabilitate cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de sine însuși.

La 21 iunie 2016 Societatea pe Acțiuni „Banca de Economii” în proces de lichidare a depus cerere prin care a solicitat intentarea procesului de insolvabilitate față de Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax”.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016 a fost admisă cererea introductivă și s-a desemnat Cernei Igor în calitate de administrator provizoriu.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 29 septembrie 2016, s-a constatat insolvabilitatea debitorului și s-a intentat procesul de insolvabilitate față de Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax”, în calitate de administrator al insolabilității a fost desemnat Grecul Mihail.

În cadrul ședinței de validare a creanțelor din 7 decembrie 2017, au fost validate creanțele, inclusiv și creanța creditorului Serviciul Fiscal de Stat în sumă de 53 028,51 lei.

La 2 ianuarie 2017, Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Dondușeni a depus cerere de validare suplimentară prin care a solicitat admiterea creanțelor în sumă totală de 532 918 lei ce au fost depistate în urma controlului fiscal (f.d.21-22). Aceste creanțe au fost validate în cadrul ședinței instanței de insolvabilitate din 7 februarie 2017 (f.d.33).

Prin încheierea instanței de insolvabilitate din 7 martie 2017, s-a dispus trecerea debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax” în procedura falimentului și s-a desemnat în funcția de lichidator administratorul autorizat Grecul Mihail.

Nefiind de acord cu creanțele validate a Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Dondușeni, la 24 octombrie 2017 reprezentantul debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax”, avocatul Corneliu Vlad a depus contestație asupra acestor creanțe, în ordinea art. 144 alin. (8) din Legea insolabilității.

Instanța de insolvabilitate prin încheierea din 4 decembrie 2017 a admis contestația debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Nicomax” și a dispus corectarea erorii

esențiale din tabelul definitiv fiind radiată creanța Serviciului Fiscal de Stat în sumă de 478 988,49 lei, rangul III.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție analizând materialele cauzei în raport cu criticile formulate în cererile de recurs conchide că, încheierea instanței de insolvență din 4 decembrie 2017 a fost adoptată pripit, fără a fi constatate și elucidate pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea corectă a contestației și materialului probator anexat la dosar, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect.

În conformitate cu art. 140 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță.

Art. 141 alin. (1) - (3) din aceeași Lege prevede că cererea de admitere a creanțelor are același regim juridic ca și cererea de chemare în judecată, cu excepțiile stabilite la art.19. Cererea va cuprinde: numele/denumirea creditorului, domiciliul/sediul, suma datorată, temeiul creanțelor, precum și mențiuni cu privire la eventualele drepturi de preferință sau garanții. La cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele și actele de constituire de garanții.

Iar art. 142 alin. (1), (4) și alin. (5) din Legea insolvenței stipulează că creanțele se supun procedurii de verificare, prevăzută de prezenta lege, de către administratorul provizoriu sau administratorul insolvenței, sau de lichidator, cu excepția creanțelor constatate prin titluri executorii necontestate în termenele prevăzute de legi speciale. Administratorul insolvenței/lichidatorul va proceda de îndată la verificarea fiecărei cereri de admitere înregistrate la instanța de insolvență și a documentelor depuse și va efectua o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea exactă și prioritatea fiecărei creanțe. În vederea îndeplinirii atribuției prevăzute la alin.(4), administratorul insolvenței/lichidatorul va putea solicita reprezentantului debitorului explicații, informații și documente suplimentare, după caz.

Conform art. 143 alin. (4) și (5) din Legea insolvenței, după intentarea procedurii de insolvență sau a procedurii simplificate a falimentului, administratorul insolvenței/lichidatorul va întocmi tabelul definitiv al creanțelor, care va cuprinde toate creanțele înaintate împotriva patrimoniului debitorului la data intentării procedurii de insolvență sau a procedurii simplificate a falimentului, inclusiv creanțele acceptate în tabelul preliminar. În tabelul definitiv se arată suma solicitată, suma admisă de administratorul insolvenței/lichidator și rangul de prioritate al creanței. Tabelul definitiv al creanțelor se aprobă de către instanța de insolvență la ședința de validare a creditorilor. La expirarea termenului de verificare, administratorul/lichidatorul depune imediat tabelul definitiv în instanța de judecată care examinează cazul de insolvență a debitorului. Creditorii și debitorul au acces la tabelul creanțelor și pot face contestații

față de creanțele admise de administrator/lichidator în tabel, precum și asupra celor înlăturate.

Potrivit alin. (6) al aceluiași articol, o creanță acceptată și inclusă de administratorul insolvenței/ lichidator în tabelul definitiv al creanțelor se consideră validată dacă, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori dacă contestația ridicată a fost înlăturată. Contestația debitorului nu se opune validării creanței.

În temeiul art. 144 alin. (2) din Legea insolvenței, contestațiile se depun în scris la instanța de judecată care examinează cazul de insolvență cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței fixate pentru examinarea valabilității creanțelor incluse în tabelul definitiv. Contestațiile înaintate după termenul prevăzut se declară tardive și se restituie fără a fi examinate.

Raportând normele de drept citate la materialele cauzei rezultă că, la 2 ianuarie 2017 Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Dondușeni a depus cerere de validare suplimentară prin care a solicitat admiterea creanțelor în sumă totală de 532 918 lei (f.d.21-22).

Administratorul insolvenței a inclus în tabelul suplimentar datat cu 7 februarie 2017 creanța în sumă totală de 532 918 lei (f.d.38), care a fost prezentat instanței de insolvență și validată creanța suplimentară la ședința din aceeași zi, 7 februarie 2017.

Instanța de recurs menționează că, această situație este una contrară prevederilor art. 143 alin. (5) și (6) din Legea insolvenței.

Astfel, instanța de insolvență nu a verificat dacă debitorul a cunoscut despre cererea privind validarea suplimentară a creanțelor depusă de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Dondușeni la data de 2 ianuarie 2017. La fel nu este cert faptul dacă debitorul a avut posibilitatea de a face cunoștință cu tabelul suplimentar al creanțelor datat cu 7 februarie 2017 și prezentat instanței de către administrator pentru ședința de validare din 7 februarie 2017 (f.d.38).

Totodată, de pe fotocopia tabelului definitiv al creanțelor anexată la materialele cauzei lipsește ștampila de înregistrare a Curții de Apel Bălți ce ar confirma data prezentării lui. Instanța urmează să stabilească aceste circumstanțe.

De asemeni, coroborând prevederile art. 143 alin. (6) și art. 144 alin. (2) din Legea insolvenței, rezultă că termenul limită de depunere a contestațiilor la creanțele admise în tabel este de 3 zile lucrătoare integrale înaintea ședinței de validare a creanțelor. În acest termen nu se încadrează data ședinței de validare și nici data depunerii contestației.

Subsidiar celor relatate, urmează să fie stabilit faptul dacă, temeiurile de contestare invocate de reprezentantul debitorului, erau cunoscute de ultimul la momentul depunerii cererii de validare suplimentară a creanțelor în mărime de 478 988,49 lei de către Serviciul Fiscal de Stat și circumstanțele date pot fi caracterizate ca eroare esențială care a determinat admiterea creanței.

Conform art. 144 alin. (8) din Legea insolvenței, după expirarea termenului de depunere a contestațiilor prevăzut la alin.(2) și până la încetarea procesului, orice parte

interesată poate face contestație împotriva trecerii unei creanțe sau a unui drept de preferință în tabelul creanțelor în cazul descoperirii unui fals sau unei erori esențiale care au determinat admiterea creanței sau a dreptului de preferință, precum și în cazul descoperirii unor titluri hotărâtoare necunoscute până atunci.

Eroare esențială, prevăzută de norma sus indicată urma să fie depistată ulterior de către contestator și ea să fi existat la momentul validării, neputând fi stabilită la acel moment.

În speță, atât actul de control din data de 23 decembrie 2016 și decizia din 10 ianuarie 2017 prin care a fost sancționat debitorul, existau la data depunerii cererii de validare suplimentară a creanțelor. Cu atât mai mult, Serviciul Fiscal de Stat le-a anexat ca probe justificative ce confirmă creanța suplimentară în sumă de 478 988,49 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, această situație nu a fost retractată de către instanța de insolvență și a rămas fără o apreciere juridică, ceea ce constituie o necercetare a fondului cauzei, prin care se lezează dreptul debitorului la un proces echitabil.

În consecință, ținând cont de faptul că erorile judiciare enunțate mai sus nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursului declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax” Grecul Mihail și recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, de a casa încheierea Curții de Apel Bălți din 4 decembrie 2017 cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax” Grecul Mihail și recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează încheierea Curții de Apel Bălți din 4 decembrie 2017 prin care a fost admisă contestația Societății cu Răspundere Limitată „Nicomax” și s-a corectat eroarea esențială din tabelul definitiv cu rectificarea datelor în tabel, fiind radiată creanța Serviciului Fiscal de Stat de rangul III în sumă de 478 988,49 lei, cu restituirea cauzei spre rejudecare, în Curtea de Apel Bălți.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Nicolae Craiu